

ADAMS R. L. **Farm management**. Crop manuel (Zarządzanie gospodarstwem. Podręcznik kalkulacji kosztów upraw). Berkeley 1953 Univ. of California Press, s. 177.

Na podstawie długoletnich obserwacji zebrano dane pomocne przy organizacji lub reorganizacji prac gospodarstwa, a więc przede wszystkim kalkulację podstawowych kosztów oraz typowe koszty produkcji poszczególnych roślin polowych warzyw i sadów — w układzie alfabetycznym. Dane te — tzn. metoda obliczeń oraz struktura kosztów — mogą być użyteczne dla prowadzących wzgl. szacujących gospodarstwa oraz dla studentów, z zastrzeżeniem, iż będą one dostosowane każdorazowo do specyfiki poszczególnych gospodarstw.

ASHBY W., DODGE J. R., SHEDD C. K. **Modern farm buildings** (Budowa nowoczesnych farm). Englewood Cliffs 1959 Prentice-Hall s, IX, 390.

Praca o charakterze technicznym w przystępny i obrazowy sposób — z dużą ilością ilustracji, planów i kalkulacji — podaje informacje o budownictwie wiejskim: gospodarskim i mieszkalnym. Zawiera dane o stosowanych w budownictwie wiejskim materiałach, nakładach pracy, czasie wykonywania robót i kosztach. Wydańnictwo przeznaczono dla studentów i wszystkich zajmujących się budownictwem wiejskim, a więc farmerów, budowniczych, dostawców prefabrykatów itp.

BAADE F. **Die deutsche Landwirtschaft im gemeinsamen Markt** (Niemieckie rolnictwo we wspólnym rynku). Baden-Baden 1958 Verl. A. Lutzeyer, s. 209 — Anhang s. 28. Schriftenreihe zum Handbuch für Europäische Wirtschaft, Heft (Prace Poświęcone Gospodarce Europejskiej, zes. 4).

Znany zachodnio-europejski ekonomista rozważa w interesujący sposób sytuację rolnictwa niemieckiego, a nawet rolników niemieckich w piątym z kolei okresie w przestrzeni ostatnich 124 lat. Są to okresy: I — unii niemieckiej 1834—1871, II — cesarstwa stworzonego przez Bismarcka 1871—1916, III — republiki weimarskiej 1918—1932, IV — hitlerowskiego państwa szczególnego uprzywilejowania stanu chłopskiego i w ogóle rolnictwa oraz V — podzielonych Niemiec.

We wszystkich czterech okresach rolnictwo znajdowało się pod specjalną opieką i ochroną. Obecnie, we wspólnocie gospodarczej z Francją, Włochami, Holandią i Beneluxem (tzw. „blok sześciu”) stanęło — wg określenia autora — w obliczu za pierającego dechu, odważnego eksperymentu zniesienia w okresie najbliższych 12—15 lat, wszelkich ceł i ograniczeń przywozowych na artykuły rolne.

Po zwięzłym zestawieniu faktów wyjściowych, autor omawia najpierw zasady wspólnoty, a następnie ogólną sytuację w Europie, w której ma żyć niemieckie rolnictwo. Wreszcie przeprowadza szczegółową analizę rolnictwa, kontrahentów umów oraz rynków na poszczególne artykuły rolne (zboże, produkty hodowlane, wino, warzywa, owoce), aby wreszcie przejść do rozważenia perspektyw rolnictwa niemieckiego do 1975 r. Publikacja opatrzona w bogate materiały statystyczne i autentyczne dokumenty paktu wspólnoty.

BELSHAW H. **Agricultural credit in economically underdeveloped countries** (Kredyt rolny w krajach ekonomicznie zacofanych). Rome 1959 FAO, s. 225.

W pracy stanowiącej 46 pozycję Serii Studiów Rolniczych FAO starano się omówić całokształt specyficznych zagadnień, związanych z rolą kredytu rolnego w krajach ekonomicznie zacofanych. Na podkreślenie zasługuje docenianie problematyki społecznej i warunków społeczno-gospodarczych, w jakich się znajduje warstwa chłopska oraz związków, zachodzących pomiędzy reformą rolną a kredytem.

G. BLOHM — **ALLGEMEINE LANDWIRTSCHAFTLICHE BETRIEBSLEHRE** (Ogólne na organizacja przedsiębiorstw rolnych) Wyd. Eugen Ulmer, Stuttgart 1959, s. 328.

Układ pracy G. Blohm'a jest następujący: 1. *Wprowadzenie*: zadania organizacje gospodarstw rolnych, warunki zastosowania organizacyjnych metod pracy, zgodność

z założeniami ekonomii, zadania przedsiębiorstwa rolnego, historyczny rozwój niemieckiego rolnictwa do indywidualnego przedsiębiorstwa chłopskiego, istota i właściwości produkcji rolnej oraz człowiek w rolnictwie. 2. *Środowiskowa zależność produkcji rolnej*. Przyrodnicze czynniki środowiska (klimat, ziemia, strefy przyrodnicze i klimatyczne świata). Gospodarcze czynniki środowiska; wymagania rynku, zewnętrzne i wewnętrzne warunki komunikacyjne, społeczno-gospodarczy rozwój kraju i współzależność stref rolniczego użytkowania, wielkość przedsiębiorstwa. Wpływ czynników na organizację gospodarstw różnej wielkości. 3. *Kapitał w rolnictwie*: gospodarcze i organizacyjne zadania ważniejszych form kapitału inwestowanego w rolnictwie. 4. *Przychody i nakłady w rolnictwie*: prawidłowe mierzenie nakładów — nauka o intensywności, obniżanie kosztów przez wzrost produkcji, przychody i nakłady w praktyce rolniczej, ekonomiczna charakterystyka intensywnego kulturalnego rolnictwa, produktywność powierzchni i produktywność pracy. 5. *Organizacja produkcji rolniczej*: istota i zadania produkcji wiązanej, organizacja gospodarstwa a użytkowanie gruntów, organizacja gospodarstwa a chów zwierząt, wybór i określanie gałęzi produkcyjnych.

Pracę zamyka liczący 74 pozycje spis literatury, w tym 1 radziecka (Williams) i 1 amerykańska (Heady).

W powyższym układzie autor stosunkowo najwięcej miejsca (114 stron) poświęcił wpływowi przyrodniczych warunków środowiska na produkcję rolniczą, włączając między innymi również najważniejsze wiadomości z zakresu geografii gospodarczej Europy i świata.

Dla pełniejszej informacji o autorze i jego pracy warto także wspomnieć, że dr G. Blohm podaje w swojej książce charakterystykę „ważniejszych stref uprawowych i przyrodniczych rejonów Niemiec”, włączając do nich między innymi kujawskie czarnoziemy wokół Inowrocławia (Hohensalza) na południe od Bydgoszczy (str. 85).

CHMURA J. Problem siły roboczej w rolnictwie Królestwa Polskiego. Warszawa 1959, PWN, s. 314.

Praca oparta na publicystyce gospodarczej z pierwszej połowy XIX w. stawia tezę, iż w Królestwie Polskim występował brak siły roboczej w rolnictwie. Tę przeciwną dotychczasowym poglądom tezę uzasadnia autor odmienną oceną rozwoju kapitalizmu w rolnictwie w okresie przed 1864 r.; wg autora bowiem dopiero w końcu XIX w. rozwijają się w Polsce stosunki kapitalistyczne. Twierdzenie to zostało poparte wnioskami z materiałów archiwalnych dotyczących tego okresu.

Tak się tragicznie złożyło, że zarówno praca, jak i poprzedzająca ją przedmowa prof. dra A. Gradka ukazały się już po ich śmierci. Należy zapisać na dobro Profesora i Kolegów Autora oraz wydawnictwa, iż nie tylko przygotowano pracę do druku, lecz dołączono do niej pełną bibliografię prac przedwcześnie zmarłego, a znakomicie się zapowiadającego młodego pracownika nauki.

CHOTENKO M. P. Planuвання socialistycznego silskoho gospodarstva (Planowanie socjalistycznego rolnictwa). Kyiw 1959 „Radjanska Ukraina”, s. 42.

Popularna broszurka wydana pod auspicjami Ukraińskiego Naukowo-Badawczego Instytutu Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Rolnej przez Tow. dla Krzewienia Wiedzy Politycznej i Naukowej omawia podstawy metodyczne i organizację planowania rolnictwa oraz jego specyfikę w poszczególnych republikach, okręgach i rejonach wraz z podstawami planowania w kołchozach (kołhospach) i państwowych gospodarstwach rolnych (radhospach), jak również kontroli wykonania planów.

Contemporary Readings in Agricultural Economics ed. by H. C. Halcrow (Wybrane zagadnienia z zakresu ekonomiki rolnictwa). New York 1955 Prentice Hall, s. XIX, 411

Praca zbiorowa pod redakcją H. Halcrow zawiera współczesne wypowiedzi różnych autorów na najbardziej aktualne zagadnienia szeroko pojętej polityki ekonomicznej — makroekonomiki — w rolnictwie. Przeznaczona jest dla czytelników obeznanych z tak specjalistycznymi zagadnieniami ekonomiki rolnej jak zarządzanie gospodarstwem, rynek rolny, analiza cen, kredyt rolny, zatrudnienie w rolnictwie itd.

CZAJKOWSKA F. Rol radhospiw u socialistycznomu silskomu gospodarstwi (Znaczenie państwowych gospodarstw rolnych (radhospów) w socjalistycznym rolnictwie). Kyiw 1959 Gołowpoligr. Min. Kultury URSS, s. 52.

Następna z popularnej serii *Ekonomiki Rolnictwa* (vide Choteńko M. P.) omawia dominujący potencjał gospodarczy państwowych gospodarstw rolnych (radhospów) w rolnictwie, ich specjalizację w Ukraińskiej SRR, towarowość produkcji i jej strukturę, nakłady pracy, koszty itp.

Farm Labor — Fact Book opr. J. P. Mitchell (Praca na farmie. Podręcznik) Washington 1959 U. S. Gov. Printing Office s. 240.

Autor opisuje różne typy siły roboczej występujące w gospodarstwach amerykańskich. Na farmie zatrudnia się robotników stałych, wędrownych lub sprowadzonych z innych krajów, jak również rodzinę farmera. Omówiono dzień pracy, płacę, wyżywienie i dochody robotnika. Po części ogólnej, dotyczącej wszystkich pracowników, podano cechy charakterystyczne poszczególnych grup farmerów i zatrudnionych na farmach robotników rolnych. Wiele danych statystycznych.

FEJFAR K. KUBALA J. HRADIL Z. **Mechanizace zemedelstvi** (Mechanizacja rolnictwa) Praha 1958 Statni Zeměd. Nakl. s. 212, + tabl.

Podręcznik dla uczniów szkół rolniczych o kierunku agrotechniczno-zootechnicznym podaje typy maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie. Zaletą pracy są przejrzyste schematy wraz z opisem i typowymi wymiarami najbardziej używanych maszyn i narzędzi.

Forward Appraisal of FAO Programs 1959—64. Report of the Economic and Social Council (Perspektywiczny program prac FAO 1959—64) Rome 1959 FAO, s. VIII, 80.

Raport FAO opracowany dla Rady Ekonomicznej i Socjalnej ONZ pod hasłem „Kampania walki z głodem” (Freedom — from — Hunger Campaign), dotyczący zaopatrzenia w artykuły spożywcze szybko wzrastającej liczebnie ludności świata oraz właściwego podziału żywności. Stanowi próbę wskazania rządów, szczególnie krajów słabo rozwiniętych, co można uzyskać przez wykrycie i właściwe uruchomienie rezerw w rolnictwie. Raport sugeruje: podniesienie wydajności przez uruchomienie bądź polepszenie czynników strukturalnych i instytucjonalnych — takich, jak dzierżawa, kredyt, rolnicze wykształcenie i administracja oraz podniesienie wyżywienia przy każdym poziomie stopy życiowej.

Ideengeschichte der Agrarwirtschaft und Agrarpolitik im deutschen Sprachgebiet. (Historia doktryn w zakresie gospodarki i polityki rolnej na terenach, gdzie ludność posługuje się mową niemiecką). München 1956—8 Bayerischer Landwirtschaftsverlag.

B I — S. Frauendorfer: Vom den Anfängen bis zum ersten Weltkrieg (Od zainicjowania do pierwszej wojny światowej) s. 580,

B II — Haushofer: Vom ersten Weltkrieg bis zur Gegenwart (Od pierwszej wojny światowej do czasów obecnych) s. 439.

W nawiązaniu do ostatnich słów tytułu — zaznaczmy od razu dla charakterystyki pracy, że do obszarów opanowanych przez mowę niemiecką zaliczono także „Neuland”, czyli ziemie zdobyte w czasie hitlerowskich zaborów. Zastosowano również wymowną periodyzację — historię doktryn do 1914 r. zawarto w I tomie, treść II tomu podzielono na następujące okresy: pierwszy — od I-szej wojny światowej do upadku republiki Weimarskiej (1914—1933), drugi — doktryny w zakresie gospodarki i polityki rolnej w okresie socjalizmu narodowego (1933—1945), trzeci — od załamania w 1945 r. do stabilizacji społecznej gospodarki rynkowej lat 1948—1958. Cały zaś okres dziejów objętych II tomem określa autor jako prawdziwy dramat ludzkości i pragnie swym dziełem przyczynić się do zabliznienia otwartych ran, co przypisywałby sobie nie tylko jako cel naukowy, lecz zasługę ogólnoludzką. W swym pozornie obiektywnym i pracowicie zestawionym dziele autor jednakowo cytuje wypowiedzi nie tylko takich ludzi jak Laura, lecz również jak Daree i Himlera a nawet Wilhelma I, którego fotografię obok wymienionych poprzednio i innych autor w swej pracy zamieszcza.

JAMES P. G. Report on Farming 1958/59 (Raport o gospodarce rolnej w 1958/59 r.). Cambridge 1959 School of Agr. Univ. of. Cambridge s. 38 Farm Economics Branch Report No 50.

W pracy omówiono kalkulację produkcji i zysków różnych typów gospodarstw we wschodniej części Wielkiej Brytanii oraz zmiany w ich strukturze ekonomicznej w roku 1958/59.

Kolchoznyj konserwnyj zawod (Przetwórnia w kolchozie). Moskwa 1959 Sielchozgez. s. 278

W pracy podano sposoby zbudowania, urządzenia, wyposażenia oraz prowadzenia niedużej przetwórnii owoców i warzyw oraz grzybów w kolchozie. Wiele projektów urządzeń.

Kormowaja baza żywnowodstwa SSSR i puti jejo razwitija (Baza paszowa hodowli zwierząt w ZSRR i drogi jej rozwoju). Moskwa 1959 Ak. Nauk. SSSR, s. 205.

Całość opracowano w związku z zadaniami XXI Zjazdu KPZR i planem rozwoju gospodarki narodowej w latach 1959—1965, a przeznaczono dla pracowników resortu rolnego, zajmujących się zagadnieniem zwiększenia produkcji pasz. Wydawnictwo stanowi jeden z przyczynków (7) całego cyklu opracowań, mających na celu stworzenie mocnych podstaw dla hodowli w dużych rejonach przyrodniczo-ekonomicznych. Ma on pomóc pracownikom rolnictwa w rozwiązaniu podstawowego zadania zwiększenia produkcji rolnej, zwłaszcza hodowlanej.

KOTOWSKIJ G. G. Agrarnyje reformy w Indii (Reformy rolne w Indiach). Moskwa 1959 Izd. Vost. Lit. s. 118.

Opracowanie monograficzne, oparte przede wszystkim na oryginalnych źródłach oraz informacjach hinduskich, w którym autor postawił sobie zadanie wszechstronnego zbadania reform rolnych, ich charakteru, realizacji i społeczno-ekonomicznych skutków praw, które dokonały zmian w systemie władania i użytkowania ziemi, omówionych na tle stosunków panujących na wsi hinduskiej przed reformami (władanie feudalne, chłopstwo bezrolne i małorolne, wyzysk chłopstwa, rozwój gospodarki towarowej i kapitalizmu rolnego, wzmożenie się walk klasowych, reformy systemów władania i użytkowania ziemi, a przede wszystkim zmiana warunków dzierżawy i zmniejszenia szlachowicy).

LATIL M. L'évolution du revenu agricole (Rozwój dochodu rolnego). Paris 1959 Im. Nationale, s. XIV. 378.

Praca doktorska, o podtytule „rolnicy wobec wymagań rozwoju ekonomicznego i walk społecznych” stanowi studium o charakterze ekonomicznym, w którym autor rozważa przyczyny spadku dochodu z rolnictwa, jego podziału i zachodzących w nim zmian oraz związane z tym zagadnienia (jak np. ucieczka ze wsi) na przykładzie Francji, Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Australii i Kanady na przestrzeni lat: od końca XVIII do r. 1955.

MAYER G. Statistik und Agrarstatistik (Statystyka oraz statystyka rolna). Berlin 1958 VEB Deutscher Verl. der Wissenschaften, s. 80.

Druga część skryptu dla kursów zaocznych Karl-Marx-Universität w Lipsku, wydana na prawach rękopisu, podaje wiadomości wprowadzające do statystyki rolnej w zakresie produkcji roślinnej, zwierzęcej i społeczno-ekonomicznej struktury rolnictwa.

Metodyka rozrobky ta wprowadżennja systemy wedennja hospodarstwa w kołhospach i radkospach Ukrainskoj RSR (Metoda opracowania i stosowania systemu zarządzania gospodarstw rolnych w kołhospach i radkospach Ukraińskiej SRR). Kyiw 1959 Ukr. Akad. Silskohosp. Nauk. s. 42.

Broszura zawiera metodyczne wskazówki, jak należy podchodzić do pracy przy urządzeniu gospodarstw rolnych, od poznania warunków przyrodniczo-ekonomicznych do oceny ekonomicznej efektywności.

The New India. Progress through democracy (Nowe Indie, Rozwój poprzez demokrację). New York 1958 The Macmillan Com. s. X, 412.

Publikacja składa się z dwu odrębnie ujętych części oraz załącznika. W części I omówiono w przekroju problemowym podstawowe zagadnienia rozwojowe Indii, jak postęp demokracji, planowanie i finansowanie planów itp. W części II omówiono program rozwoju gospodarczego Indii w zakresie rolnictwa, przemysłu i spraw społecznych. Interesujący nas rozdział dotyczący rolnictwa omawia cele i problemy rozwojowe rolnictwa, rozwój gmin, reformy rolne, kredyt rolniczy, spółdzielczość, rozwój hodowli i mleczarstwa, rybactwo, gospodarke leśną, melioracje, nawadnianie. Interesujące jest przy tym ujęcie zadań programowych w dziedzinie rozwoju rolnictwa — każdy rozdział jest poprzedzony jak gdyby „mottem” w postaci podstawowych zadań i wskaźników planu, ujętych w osobne zestawienie.

NIEMCZYNOW P. P. **Ob uciotie zatrat i dochodow w kołchozach.** (Obliczanie nakładów i dochodów w kołchozach). Moskwa 1958 Sielchozgziz, s. 178.

Praca podaje system obliczania nakładów i dochodów w kołchozach, umożliwiając obliczanie poszczególnych elementów (produkcji roślinnej, zwierzęcej, mechanizacji itp.) oraz całości kosztów własnych produkcji i rentowności produkcji kołchozowej.

ORKISZ T. **Wybrane zagadnienia ekonomiki produkcji zwierzęcej.** Kraków 1959 Inst. Zootechniki, s. 21.

W ramach Informatora dla Terenowego Doświadczalnictwa Zootechniki ukazał się referat T. Orkisz wygłoszony na Krajowym Zjeździe Lustratorów Spółdzielni Produkcyjnych w Krakowie (X. 1959). Poświęcony jest on metodzie obliczania kosztów i kalkulacji (przede wszystkim pasz) produkcji zwierzęcej (bydła i trzody chlewnej).

POHORILLE M. STAŃCZYK M. **Badania motywów zmian kierunków produkcji w gospodarstwach chłopskich.** Warszawa (1960) Wyższa Szkoła Nauk Społecznych przy KC PZPR, Wydział Ekonom., s. 71

Pierwszy numer Biuletynu Naukowego Wyż. Szkoły Nauk Społecznych omawia wyniki wywiadów przeprowadzonych z 355 rolnikami z 38 wsi w 3 rejonach (środek zach., śród. wsch., połudn. zach.) w czerwcu 1959. Wsie te były ankietowane w 1957 r. przez Instytut Ekonomiki Rolnej. Wywiady miały na celu wyjaśnienie, jakimi pobudkami kierują się rolnicy przy podejmowaniu decyzji produkcyjnych, w jaki sposób reagują oni na bodźce ekonomiczne i jak oceniają opłacalność produkcji: ziemniaków, buraków, trzody chlewnej i bydła.

Prix de produits agricoles et des engrais en 1958/59 (Ceny produktów rolnych i nawozów w 1958/59). Geneve 1959 Nations Unies, s. 55 + Annex s. 58.

Zestawienie — wydawane corocznie — cen produktów rolnych i nawozów w krajach Europy zachodniej i wschodniej za rok 1958/9. W zestawieniach uwzględniono zmiany, które zaszły w tym okresie w polityce rolnej oraz w cenach, podano dochody średnich rolników i wskaźników cen produktów rolnych w różnych krajach. Ponadto wydawnictwo zawiera szereg aneksów — tablic dotyczących cen zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych, żywea, mleka, jaj i nawozów.

Prymirni normy wyrobitku, rozczinky robót i opłata pracy w kolhospach żytomirskiej obłasti (Przykładowe normy pracy, wycena robót i opłaty za pracę w spółdzielniach produkcyjnych (kolhospach) rejonu Żytomirskiego). Żytomir 1959 Zyt. Obł. Wyd. s. 93.

Broszura zawiera 7 670 norm dotyczących pracy i jej opłacania, opracowanych w konkretnych spółdzielniach produkcyjnych (kolhospach) z udziałem pracowników nauki Ukraińskiego Instytutu Naukowo-Badawczego Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Rolnej. Normy te obliczono przy zastosowaniu chronometrażu i fotografii dnia roboczego oraz przy uwzględnieniu wyników badań wydajności maszyn przeprowadzonych przez Instytut Maszynoznawstwa i Mechaniki Rolnej Akademii Nauk USRR — oddział traktorowo-energetyczny.

ROSENKRANZ O. **Die Organisation landwirtschaftlicher Betriebe** (Organizacja gospodarstw rolnych). Berlin 1956 VEB Deutscher Verl. der Wissenschaften, s. 56.

Broszura wydana na prawach rękopisu jako druga część skryptu dla kursów zaocznych Karl-Marx-Universität w Lipsku. Traktuje ona o różnych formach niesocjalistycznych i socjalistycznych gospodarstw rolnych (chłopskie gospodarstwa rodzinne i kułackie oraz obszarncze i spółdzielnie produkcyjne, państwowe gospodarstwa rolne i stacje maszynowo-traktorowe), ich organizacji produkcji i poszczególnych uprawach.

RULLIÈRE G. **Localisation et rythmes de l'activité agricole** (Rozmieszczenie i cykle rozwoju rolnictwa). Paris 1956 A. Colin, s. X. 348.

Próba analizy struktury i rozmieszczenia rolnictwa w oświetleniu historycznym, prawnym, socjologicznym i ekonomicznym. M. in, uwzględniono sprawy podaży i popytu oraz konsumpcji, wpływu struktury rolnej na zmiany rozwoju ekonomicznego, przystosowanie i zmiany struktury rolnej w zależności od warunków specyfiki różnych krajów. Autor posługuje się w pracy przykładami zaczerpniętymi z Wielkiej Brytanii, Bułgarii, St. Zjednoczonych i Szwecji.

Woprosy ekonomiki Poles'ja. Sowiet po izuczeniju proizwoditielnych sił USSR (Ekonomiczne zagadnienia Polesia. Prace Konferencji poświęconej zagadnieniom rozwoju sił wytwórczych USSR). Kiew 1958 Izd. Akad. Nauk USSR, s. 135 (zeszyt 4).

Staraniem Ukraińskiej Akademii Nauk i przy udziale Białoruskiej Akademii Nauk oraz 70 innych instytucji (w tym 17 instytutów obu wymienionych Akademii, 13 instytutów resortowych, 14 stacji naukowo-badawczych, 6 wyższych uczelni oraz 17 regionalnych organizacji planistycznych, twórczych itd.), zorganizowano sesję naukową (10—13. V. 1955) i następnie wydano przygotowane materiały, poświęcone ekonomice Polesia. Dotyczą one całokształtu środków, zastosowanie których pozwoli na podniesienie rozwoju sił wytwórczych Polesia, a przede wszystkim podniesienia plonów i produkcji zwierzęcej, jak: nawożenia, zastosowanie torfu i nawozów zielonych (łubin), uprawa koniczyny, osuszanie bagien, pogłębianie orki, podniesienie wydajności pastwisk i łąk, uszlachetnienie ras bydła itp.

Woprosy trudowego, kołchozowego i ziemelnogo prawa (Zagadnienie prawa dotyczącego pracy, kołchozów i rolnictwa) Leningrad 1959 Izd. Lenin, Uniw., s. 155. Uczytyje zapiski Serii Juridiczeskich Nauk Wyp. 11.

Zbiór artykułów dotyczących wybranych zagadnień z dziedziny prawa pracy oraz prawa kołchozowego i rolnego. Jeśli idzie o rolnictwo znajdujemy tu sprawy klasyfikacji własności kołchozowej, kontroli wewnątrzkołchozowej oraz przepisów dotyczących torfowisk i organizacji międzykołchozowego wydobywania torfu.

WENDT E. **Motorhacken, Fräsen, Einachslepper** (Opielacz motorowy, glebogryzarka, ciągnik jednoosiowy). Berlin 1959 P. Parey, s. 170.

Praca podaje przegląd rozwoju technicznego na przestrzeni lat 1945—58 wyżej wymienionych maszyn, używanych w NRF. W zakończeniu podano szczegółowe tablice z techniczną charakterystyką różnych typów.

WHYTE R. O. **Plant exploration, collection and introduction** (Badanie, dobór i wprowadzenie nowych roślin uprawnych). Rome 1958 FAO, s. 117

Studium, przeprowadzone przez FAO, zajmuje się badaniami nad wprowadzeniem nowych roślin uprawnych i warunkami potrzebnymi do ich aklimatyzacji. W pracy uwzględniono w ujęciu historycznym dane dotyczące pochodzenia ważniejszych upraw i obecnego ich stanu, m. in. i ościowego, w skali światowej.

WHYTE R. O., MOIR T. R. G., COOPER J. P. **Grasses in agriculture.** (Trawy w rolnictwie). Rom 1959 FAO, s. 417.

Praca zasadniczo o charakterze agronomiczno-biologicznym. Uwzględniono w niej jednak również aspekty ekonomiczne zagadnienia — jak zyski oraz obliczane w różnych przekrojach (na jednostkę powierzchni, sztukę itp.) koszty w gospodarstwie w poszczególnych krajach, w których były przeprowadzone badania przez FAO. Szczególnie zajęto się problemem przystosowania, prowadzenia, udoskonalenia i użytkowania uprawianych traw w krajach suchych i wymagających nawodnienia.

Z zagadnień zagospodarowania ziem górskich. Warszawa 1959 PWRiL s. 243 PAN Wyd. Nauk Rolniczych i Leśnych.

Numer 19 Zeszytów Problemowych Postępów Nauk Rolniczych poświęcony został zagadnieniu zagospodarowania ziem górskich. Poszczególni autorzy omawiają m. in. ustalenie granic między użytkami rolnymi a leśnymi w okolicach górskich, zagospodarowanie Bieszczad, łąki i pastwiska Beskidu Niskiego pod względem gospodarczym, nawożenie gnojowicą łąk i pastwisk, koszarowanie owiec na pastwiskach górskich.

ZYGAŁO L., STOROŻUK O. **Sobiwartist produkcji zemlerobstwa i szlachy ii znyżennja** (Koszt własny produkcji rolnej i drogi jej obniżenia). Kyiw 1959 „Radjanska Ukraina” s. 42.

Trzecia z kolei bruszura omawianego typu (vide M. P. Chotenko i A. F. Czajkowski) dotyczy podstawowych zagadnień metodyki i obliczania kosztu własnego produkcji, jej poziomu i dróg prowadzących do obniżenia kosztów.

Sprostowanie

W numerze 3/1960 Zagadnień Ekonomiki Rolnej w recenzji pracy pt. „Statistical Methods applied to Agricultural Economics” str. 174, błędnie podano nazwisko jednego z autorów, mianowicie: podano Frank A. Gearson, powinno być — Frank A. Pearson.